

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Planeringsavdelningen

Vår referens: Per Blomberg
Telefon: 040-641 10 00
E-post: per.blomberg@lomma.se
Diarienummer: SBN/2023:74 samt KS KF/2023:20 (uppdrag)

Beslut om godkännande inför antagande av planeringsstrategi

Förslag till beslut:

- Samhällsbyggnadsnämnden godkänner planeringsstrategin och överlämnar den till Kommunstyrelsen för antagande av kommunfullmäktige före den 11 september 2024.

Ärendebeskrivning

Med början 2022-09-11 är alla kommuner i Sverige skyldiga att ta fram en planeringsstrategi enligt Plan och bygglagen. Planeringsstrategin ersätter det som tidigare hette aktualitetsprövning men omfattar även en beskrivning av hur kommunen avser arbeta med översiktlig planering de kommande åren. Syftet är att få en mer löpande översiktlig planering som ger aktuellt underlag för detaljplanering och bygglov och andra ställningstaganden. För att bedöma översiktsplanens aktualitet har översiktsplanen och dess mål och ställningstaganden utvärderats i dialog med andra förvaltningar och nämnder. Översiktsplanen för Lomma kommun antogs 2022-03-03 och på drygt två år har inte så mycket hunnit förändras i planeringsförutsättningarna. Kommunen bedömer därför att översiktsplanen är aktuell. Ett förslag till planeringsstrategi presenterades hösten 2023 och var ute på internt samråd under vintern 2023 - 2024. Synpunkter som lämnats av nämnder och förvaltningar har beaktats i den reviderade planeringsstrategi som nu presenteras för antagande.

När det gäller fortsatt arbete med översiktlig planering är det främst två geografiska områden som är prioriterade, området vid de kommande stationerna i Alnarp och i Flädie. I Alnarp har arbetet med ändring av översiktsplanen påbörjats medan arbetet med ändring av översiktsplanen för Flädie beräknas påbörjas under mandatperioden. Stationerna beräknas vara klara i slutet av 2027. Ett nytt underlag när det gäller vind- och solkraftsanläggningar planeras att presenteras under mandatperioden och en vind- och solbrukspolicy kommer att presenteras i samband med framtagande av ny Energi- och klimatplan 2026-2030. I övrigt har kommunen behov av förstudier och andra strategiska planunderlag för att precisera ställningstaganden i översiktsplanen, förbereda revideringar i framtida översiktsplaner samt ge underlag för genomförande av översiktsplanen. Bland dessa kan nämnas klimatanpassning kustzon, kulturmiljöunderlag, arkitekturpolicy, mobilitetsplan, naturmiljöprogram, klimat- och energiplan, förstudie Norr Vinstorps verksamhetsområde samt en förtätningsstrategi.

Lomma kommun behöver anta planeringsstrategin innan den 11 september 2024 för att kommunens översiktsplan fortsatt ska vara aktuell och gällande enligt plan och bygglagen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2023-09-04
- Förslag till planeringsstrategi för Lomma kommun 2024.

Samråd

Enligt PBL finns det inget krav på samråd vid framtagande av en planeringsstrategi men ett internt samråd har genomförts under vintern 2023 -24 för att förankra strategin i kommunorganisationen.

Barnkonsekvensanalys

Syftet med planeringsstrategin är att kommunen ska ha en aktuell översiktsplan och en genomförandestrategi för hur översiktsplanens förändrade mark- och vattenanvändning ska nås. Detta bidrar till att stödja barns möjligheter i framtiden men då barn endast berörs i en indirekt mening har ingen barnkonsekvensanalys genomförts.

Per Blomberg
Översiktsplanarkitekt

Roger Jönsson
Planchef

Beslutet expedieras till:

Kommunstyrelsen

Helena Östling, samhällsbyggnadschef för kännedom
Roger Jönsson, Planchef för kännedom
Jesper Bergnordh, Översiktsplanarkitekt för kännedom

Planeringsstrategi 2024

Bild 1. Drönbild över Bjärreds Vångar mot Bjärreds centrum 2023-05-07. Spridningstillstånd från Lantmäteriet LM2023/028431..

PLANERINGSSTRATEGI

Projektets namn Planeringsstrategi för Lomma kommun 2023	
Ansvarig för slutrapport	Jesper Bergnordh
Diarienummer	KS KF/2023:20 § 31 samt SBN/2023:74
Förvaltning	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Datum	2024-04-05

Version 5

Projektgrupp:

Per Blomberg, planarkitekt, projektledare t o m 23-10-08
Jesper Bergnordh, planarkitekt, projektledare fr o m 23-10-09
Roger Jönsson, planchef
Lovisa Liljenberg, stadsarkitekt
Helena Björn, miljöstrateg
Ulrika Håkansson Ström, samhällsplanerare

Styrgrupp:

KSAU

Beställare:

Kommunstyrelsen 2023-02-15

Projektägare:

Samhällsbyggnadsförvaltningen, genom planavdelningen

INNEHÅLL

Planeringsstrategi.....	2
1 Sammanfattning.....	4
2 Bakgrund.....	4
2.1 Övergripande mål (Syfte).....	5
3 Översiktsplanens aktualitet.....	6
3.1 Statliga intressen med Länsstyrelsens underlag.....	6
3.2 Regionala intressen och förutsättningar.....	10
3.3 Kommunala intressen och förutsättningar.....	12
4 Uppföljning av Innehåll, Användbarhet och tillämpning.....	13
4.1 Uppföljning av översiktsplanens innehåll.....	13
4.2 Uppföljning av översiktsplanens presentation.....	13
4.3 Utvärdering av användbarhet och tillämpning.....	13
5 Utvärdering av inriktning och utveckling.....	15
5.1 Viktiga ställningstaganden för inriktning och utveckling.....	15
5.2 Uppföljning av trender och målkonflikter.....	17
6 Fortsatt arbete och genomförande av ÖP 2020.....	19
6.1 Fortsatt översiktsplanearbete.....	19
6.2 Andra underlag och ställningstaganden i den översiktliga planeringen.....	20
6.3 Genomförande av översiktsplanen.....	21
6.4 Rutin för framtagande av planeringsstrategi.....	22
7 Bilagor.....	23

1 SAMMANFATTNING

Med början 2022-09-11 är alla kommuner i Sverige skyldiga att ta fram en planeringsstrategi enligt Plan och bygglagen. Planeringsstrategin ersätter det som tidigare hette aktualitetsprövning men omfattar även en beskrivning av hur kommunen avser arbeta med översiktlig planering de kommande åren. Syftet är att få en mer löpande planering som ger aktuellt underlag för detaljplanering och bygglov och andra ställningstaganden. För att bedöma översiktsplanens aktualitet har översiktsplanen och dess mål och ställningstaganden utvärderats i dialog med andra förvaltningar och nämnder. Bland annat har en enkät skickats ut till medarbetare på förvaltningar och till planledningsgruppens politiker. Översiktsplanen för Lomma kommun antogs 2022-03-03 och på drygt två år har inte så mycket hunnit förändras i planeringsförutsättningarna. Kommunen bedömer därför att översiktsplanen är aktuell.

När det gäller fortsatt arbete med översiktlig planering är det främst två geografiska områden som är prioriterade, området vid de kommande stationerna i Alnarp och i Flädie. I Alnarp har arbetet med ändring av översiktsplanen påbörjats medan arbetet med ändring av översiktsplanen för Flädie beräknas påbörjas under mandatperioden. Stationerna beräknas vara klara i slutet av 2027. Ett nytt underlag när det gäller vind- och solkraftsanläggningar planeras att presenteras under mandatperioden. I övrigt har kommunen behov av förstudier, planprogram, strategiska planer och program för att precisera ställningstaganden i översiktsplanen, förbereda revideringar i framtida översiktsplaner samt ge underlag för genomförande av översiktsplanen. Bland dessa kan nämnas Klimatanpassning kustzon, kulturmiljöunderlag, arkitekturpolicy, mobilitetsplan, naturmiljöprogram, klimat- och energiplan, förstudie Norr Vinstorps verksamhetsområde samt en förtätningsstrategi.

2 BAKGRUND

Enligt ändringar i Plan och bygglagen (ändring 2020-04-01) ska alla kommuner ta fram en planeringsstrategi inom 24 månader efter senaste val om inte en ny översiktsplan antas under samma period. I planeringsstrategin ska kommunen redogöra för om det har skett förändringar när det gäller planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Planeringsstrategin i sig innebär dock ingen ändring av översiktsplanen utan ska enbart tala om vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras.

Ändringen började gälla från valet den 11 september 2022. Planeringsstrategin ersätter det som tidigare kallades aktualitetsprövning av översiktsplanen och är utökad med beskrivningar av hur kommunen avser arbeta med den översiktliga planeringen under den kommande mandatperioden. Det kan till exempel handla om att kommunen i planeringsstrategin anger att det finns ett behov av att se över den kommunomfattande översiktsplanen, eller att översiktsplanens detaljeringsgrad behöver ändras för en viss del av kommunen. Det kan också handla om att den befintliga planen behöver ändras för att tillgodose ett visst allmänt intresse, exempelvis vindkraft, strandskydd, grönområden, utbyggnad av kommunikationsleder och kulturmiljön.

Syftet är att få en mer löpande översiktlig planering i kommunerna som är framåtsyftande och som utgör aktuellt stöd för detaljplanering, bygglov och andra beslut som har relation till den fysiska planeringen. Om översiktsplanen regelbundet blir föremål för politisk helhetsbedömning blir det också

klarat om planen fortfarande ger uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen. Kommuninvånare, näringsliv och intresseorganisationer med flera behöver kunna lita på att översiktsplanen uttrycker den aktuella politiska inställningen till bebyggelseutvecklingen i olika delar av kommunen eller om översiktsplanens ställningstaganden kan komma att ändras.

Om inte kommunfullmäktige antar en planeringsstrategi inom 24 månader från senaste val blir översiktsplanen i sin helhet inaktuell, det vill säga även inklusive eventuella ändringar för en viss del av kommunen och tillägg avseende ett visst allmänt intresse. Efter utgången av 2025 kommer dessutom översiktsplaner som antagits före den 1 januari 2004 att upphöra att gälla. Det gäller även för ändringar av översiktsplanen för en viss del av kommunens yta som har antagits före detta datum.

2.1 ÖVERGRIPANDE MÅL (SYFTE)

Det övergripande målet med planeringsstrategin är att bedöma översiktsplanens aktualitet och beskriva hur kommunen avser jobba med översiktlig planering under de kommande fyra åren.

Bild 2. Drönbild över Lomma centrum 23-01-23. Spridningstillstånd från Lantmäteriet LM2023/004174

3 ÖVERSIKTSPLANENS AKTUALITET

Gällande översiktsplan för Lomma kommun antogs den 3 mars 2022 och det har inte hunnit hända så mycket som påverkar aktualiteten under denna korta tid. Att ta fram en översiktsplan är dock en lång process och delar av översiktsplanen bygger på material som är äldre än 2022. Kommunen har i översiktsplanen redovisat aktuellt planeringsunderlag fram till granskningen hösten 2021. Denna utvärdering omfattar därför främst förändringar som skett under 2022 eller som kommer att ske under 2023-2024 innan planeringsstrategin är antagen. En genomgång av internationella statliga, regionala och kommunala intressen och förutsättningar presenteras för att beskriva översiktsplanens aktualitet och som underlag för ställningstaganden kring det fortsatta arbetet med översiktsplanering. Det finns skillnad mellan formell aktualitet som krävs av plan och bygglagen och praktisk aktualitet som bygger på de underlag som kommunen behöver för sin planering.

3.1 STATLIGA INTRESSEN MED LÄNSSTYRELSENS UNDERLAG

Staten bevakar en lång rad allmänna intressen men i plan och bygglagen är några särskilt utpekade som utgör de bedömningsgrunder som staten genom Länsstyrelsen kan påverka i den översiktliga planeringen. Dessa omfattar riksintressen, miljökvalitetsnormer, mellankommunala frågor, lagstiftning samt risk och säkerhet. Det är dessa bedömningsgrunder som Länsstyrelsen utgår från i sitt granskningsyttrande av översiktsplanen. I samrådsyttrandet ges mer allmänna rekommendationer.

Bostadsförsörjningslagen

Den 1 oktober 2022 började ändringar i bostadsförsörjningslagen att träda i kraft. Den analys som ska ligga till grund för uppgifterna i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning behöver därefter ha en tydligare inriktning mot bostadsbristen i kommunen. Utöver analysen av den demografiska utvecklingen och marknadsförutsättningarna som ska göras ska uppgifterna i riktlinjerna särskilt grundas på en analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Kommunen ska även genomföra analysen med stöd av ett underlag som Boverket förser kommunen med. Ett nytt sådant underlag finns tillgängligt via Boverkets webbplats i samband med att lagändringen börjar gälla den 1 oktober 2022.

Dricksvatten

EU:s nya dricksvattendirektiv (2020:2184) skärper arbetet med fortsatt säkert dricksvatten. Nyheter i direktivet är att gränsvärden införs och krav på att bland annat PFAS och bisfenol A ska kontrolleras. Det ställs också krav på att göra riskbedömningar tidigare i dricksvattenkedjan. Lagstiftningen trädde i kraft den 1 januari 2023.

Barnkonventionen

Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020. Boverket har fått i uppdrag av regeringen att ta fram en vägledning om hur barnkonventionen kan tillämpas vid fysisk planering enligt PBL. Vägledningen ska innehålla exempel på hur barnrättsperspektivet kan tillföras och tillgodoses genom hela planeringskedjan. Uppdraget redovisades den 30 september 2022.

Nationell trafikinfrastrukturplan 2022-2033

I juni 2022 fattade regeringen beslut om den nationella trafikinfrastrukturplanen 2022-2033 som Trafikverket tagit fram i bred samverkan.

Trafikinfrastrukturplanen har stor inverkan på vilka projekt som kommer att prioriteras under planperioden.

Länsstyrelsens granskningsyttrande för översiktsplanen

I några avseenden var Länsstyrelsen inte överens med kommunen när det gäller översiktsplanen. Om Länsstyrelsen har ingripande grunder för ämnesområden som innebär förändrad mark- och vattenanvändning i översiktsplanen finns risk för att kommunen inte kan genomföra dessa förändringar. Nedan presenteras Länsstyrelsens yttrande med kommunens kommentarer i översiktsplanen.

- Länsstyrelsen anser att utveckling i enlighet med ÖP Lomma riskerar att påtagligt skada riksintresse för kulturmiljövården Alnarp [M76].

Kommentar: Lomma kommun noterar detta. Kommunen avser att ta fram en fördjupad översiktsplan för Alnarp där frågan kan hanteras vidare.

- Kommunen behöver i kommande prövningar visa att föreslagen utbyggnad i Alnarp och Bjärred inte riskerar att skada de samlade natur- och kulturvärdena inom kustlandskapet i enlighet med riksintresse för högexploaterad kust.

Kommentar: Lomma kommun noterar detta. Kommunen avser att ta fram en fördjupad översiktsplan för Alnarp där frågan kan hanteras vidare. Vad avser Bjärreds vångar har antagandehandlingen reviderats för att tydliggöra och motivera kommunens syn på att åtgärden inte riskerar att skada de samlade natur- och kulturvärdena inom kustlandskapet.

- Länsstyrelsen kan komma att pröva om marken är lämplig för bebyggelse med hänsyn till risken för översvämning även på marknivåer som ligger över tre meter.

Kommentar: Lomma kommun noterar detta. (Fördjupat kunskapsunderlag håller på att tas fram i projektet Klimatanpassning kustzon.)

- Frågan om påverkan på riksintresse Natura 2000-området Löddeåns mynning samt riksintresse-naturvård Kuststräckan Häljarp-Lomma med inland med anledning av planerad broförbindelse kvarstår till kommande prövningar.

Kommentar: Lomma kommun noterar detta och har i nuvarande skede av utredningar som utgångspunkt att ingen påtaglig skada på riksintresset ska uppstå vid val av metod för förbindelsen.

- Frågan om hantering av förorenad mark kvarstår till kommande prövningar.

Kommentar: Lomma kommun noterar detta.

- Hur riksintressen för kommunikationer ska tillgodoses kvarstår till kommande prövningar.

Kommentar: Antagandehandlingen har uppdaterats med hur riksintresse för kommunikationer ska säkerställas.

Länsstyrelsens underlag för Planeringsstrategin

Länsstyrelsen ska i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Redovisningen ska göras under den andra halvan av tiden mellan två ordinarie val till kommunfullmäktige.

I underlaget ska länsstyrelsen ange:

1. hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen, och
2. om länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller.

Länsstyrelsen ska även lämna ett sådant underlag till kommunen när kommunen begär det. Lag (2020:76). Den 17 februari 2023 skickade Länsstyrelsen ett planeringsunderlag till Lomma kommun där granskningsyttrandet för översiktsplanen bedöms vara aktuellt.

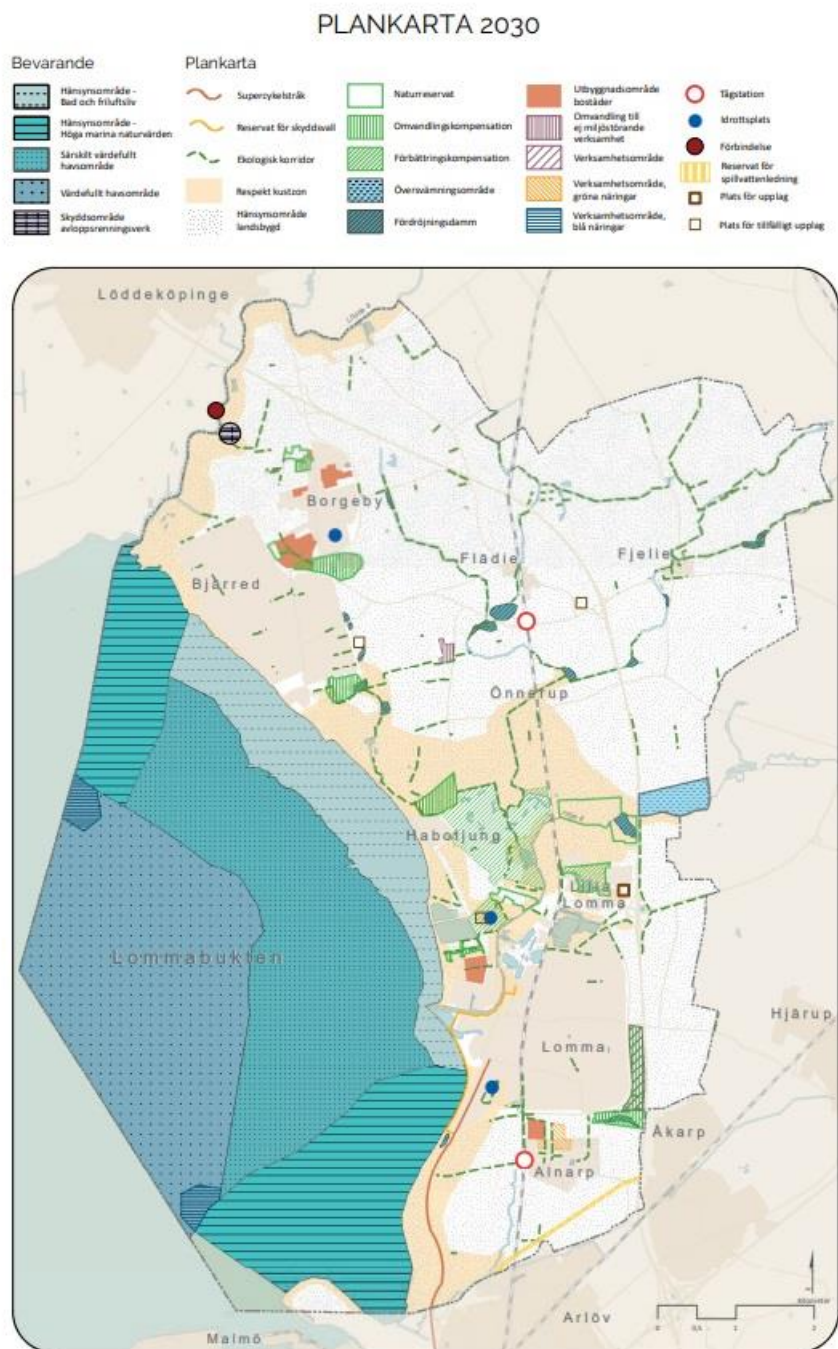

Bild 3. Plankarta med mark och vattenanvändning. Lomma ÖP 2020.

Riksintresse för kulturmiljövård

Länsstyrelsen Skåne har påbörjat en översyn av samtliga riksintressen för kulturmiljövård i Skåne. Projektet sträcker sig fram till 2025. I projektet ingår att se över dels att befintliga anspråk (texter och kartavgränsningar) är aktuella, dels att förtydliga varför anspråket är av riksintresse.

Riksintresse för kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Trafikverket arbetar med en revidering av riksintressena för trafikslagets anläggningar. Utpekandet utgår från nya kriterier som beslutades 2020. Länsstyrelsen uppmärksammar kommunen på att riksintresseanspråken i kartmaterialet som presenteras på Trafikverkets hemsida endast uppdateras i begränsad utsträckning med anledning av den pågående översynen av riksintressena fram till dess att nytt beslut fattats. Kontakt med Trafikverkets regionala samhällsplanerare kan behövas för att säkerställa vilka geografiska områden som berörs.

Riksintressen för totalförsvarets civila delar

Enligt regeringens försvarspolitiska inriktning 2016–2020 ska planeringen för civilt försvar återupptas. Planeringsarbete ska utgå från att förmågan att hantera kriser i samhället i fredstid också ska ge en grundläggande förmåga att hantera krigssituationer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) arbetar kontinuerligt med att identifiera mark eller vattenområden som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila delar.

Pågående kartläggning avseende stabilitet inom bebyggda områden

MSB har i uppdrag att inom bebyggda områden översiktligt kartlägga landets kommuner med avseende på stabilitet. En huvudstudie för Skåne län genomförs under 2021–2023 och kommer lämnas över till berörda kommuner i samband med färdigställandet.

Havsplanering

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram havsplaner enligt 4 kap. 10 § MB. Regeringen beslutade om havsplanerna 10 februari 2022. Lomma kommun berörs av havsplanen för Östersjön. Havsplanerna är ett vägledande underlag för kommunal fysisk planering. I samband med beslutet gav regeringen Energimyndigheten i uppdrag att tillsammans med andra myndigheter peka ut nya områden för energiutvinning till havs. Syftet är att bidra till en hållbar utveckling och skynda på utbyggnaden av havsbaserad vindkraft för att kunna möta det ökade elbehovet. Nya beslut kommer att tas om Havsplaner under 2024. Lomma kommun har själva tagit fram ett kustzonsprogram 2019 för det kommunala havsområdet som är mer detaljerad än den nationella planen.

Regional naturvärdesöversikt för Skåne 2022

Länsstyrelsen har tagit fram ett nytt regionalt planeringsunderlag för värdefulla områden för den biologiska mångfalden som ersätter naturvårdsprogrammen för de båda länen från 1997.

Riskhanteringsplaner

I Skåne är sju områden längs kusten utpekade som riskområden enligt översvämningsdirektivet. För mer information, se MSB:s risk- och hotkartor Översvämningsportalen (msb.se). Länsstyrelsen Skåne har haft i uppdrag att ta fram riskhanteringsplaner för de sju områdena. Riskhanteringsplanerna antogs i december 2021. Lomma kommun berörs av Riskhanteringsplan för Malmöområdet.

Sammanfattning 3.1. Statliga intressen och underlag

De nya ställningstaganden som tagits på nationell nivå och de nya nationella planeringsunderlagen som tagits fram under 2022 och 2023 är inte så omfattande att de påverkar översiktsplanens aktualitet. Ändringarna och Länsstyrelsens granskningsyttrande är viktiga att beakta i det fortsatta arbetet med översiktsplaneringen.

3.2 REGIONALA INTRESSEN OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Region Skåne har mandat att genomföra regional planering enligt PBL och tar även fram regional trafikinfrastrukturplanering (RTI) som är av betydelse för översiktsplanen.

Regionplan Skåne 2022-2040

Regionplan 2022-2040 för Skåne antogs av regionfullmäktige den 14 juni 2022. Regionplanen omfattar hela Skåne och ger förutsättningar för utvecklingen av de fysiska strukturerna som sträcker sig över kommungränserna. Regionplanens syfte är att underlätta den regionala fysiska planeringen och peka ut den riktning som Region Skåne, de skånska kommunerna och andra samhällsaktörer vill att Skåne ska ta. Regionplanen ska bidra till en samhällsutveckling som ger förutsättningar för arbetsmarknad och näringsliv att utvecklas och för att människor ska kunna bo och leva i hela Skåne. Regionplanen har samma status som översiktsplanen i kommunen men på regional nivå och är den första som tagits fram för Skåne. Plan- och bygglagen anger att regionplanen är vägledande för efterföljande kommunal planering.

Precis som för den kommunala översiktsplanen ska Länsstyrelsen som företrädare för staten ge ett granskningsyttrande över regionplanen. På några punkter har Länsstyrelsen anmärkningar på Regionplanen:

1. Riksintressen: Länsstyrelsen anser att Regionplan för Skåne 2022-2040 är ett viktigt redskap för att säkerställa riksintressen tidigt i den strategiska planeringsprocessen och delar inte Region Skånes uppfattning om att frågan om hur riksintressena tillgodoses kan skjutas på efterföljande planering utan bör hanteras i planen.
2. Miljökvalitetsnormer för vatten: Länsstyrelsen menar att grundragen för användningen av vattenområdena inte redovisas tillräckligt tydligt och att en redovisning av miljökvalitetsnormer för havsmiljön saknas.
3. Hälsa och säkerhet: Länsstyrelsen anser att en samlad bild av risker och ställningstaganden till hur dessa risker kan minskas eller minimeras kopplat till frågor om användning av mark- och vattenområden saknas i regionplanen.
4. Mellankommunal samordning: Länsstyrelsen saknar ställningstaganden som kan vara till stöd för kommunerna i lokala avvägningar i frågor som är kommunövergripande och regionalt viktiga.

I miljökonsekvensbeskrivningen står bland annat: "För att kunna bibehålla och utveckla förutsättningarna för en hög livskvalitet och långsiktig attraktivitet är det viktigt att väl underbyggda lokaliserings- och utformningsprövningar görs i efterföljande planering så att ingreppen i natur- och kulturmiljöer kan undvikas eller minimeras. Borttagna värden bör så långt möjligt utjämnas, kompenseras eller ersättas." Sedan 2014 är Lomma en av få kommuner i Skåne som tillämpar

kompensation enligt PBL. Vidare tar MKB:n upp: ”att stads- och landskapsbildseffekterna vid förtätning bör analyseras på ett sätt så att påverkan på landskapsbild tydligt kan kommuniceras och vägas mot bland annat kulturhistoriska intressen.” Detta sker idag sällan vid detaljplanering i kommunerna. Regionplanen har en rad ytterligare utvecklingsinriktningar och åtgärder för att minska de negativa konsekvenserna som är viktiga att beakta i de kommunala översiktsplanerna. Den sammanvägda bedömningen är att Regionplanen bidrar till en hållbar utveckling.

Bild 4. Strukturbild 2040 i Regionplan Skåne 2022. På kartan är Lomma tätort markerad som centralort med Alnarp, Bjärred och Flädie som strategiska noder. Utanför kommunen finns samband med Tillväxtmotorn Lund, centralorterna Arlööv, Staffanstorp och Kävlinge med strategiska noder i Hjärup, Åkarp, Löddeköpinge och Furulund. Rödprickig linje är ny planerad stambana som berör kommunen i sydöst, supercykelvägar mellan Arlööv-Lomma-Bjärred med anslutning till Lund och Löddeköpinge. Lommabanan är viktigt godsstråk och E6 viktigt transportstråk. Gröna områden och streck är viktig grönstruktur.

Regional plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Den regionala transportinfrastrukturplanen för Skåne 2022 - 2033 pekar ut vilken riktning och vilka satsningar som ska göras för att bidra till ett sammanbundet Skåne och skapa förutsättningar för mobilitet och tillgänglighet i hela regionen. Planen antogs av Region Skåne den 29 september 2022.

Sammanfattning 3.2 Regionala intressen och förutsättningar

Regionplanen har stor betydelse för samordning av kommunernas översiktsplaner och den nyligen antagna Regionplanen stämmer väl överens med den kommunala översiktsplanen som antogs samma år (mars 2022). De regionala ändringarna i planeringsförutsättningarna påverkar inte översiktsplanens aktualitet men är viktiga att beakta i det fortsatta arbetet med översiktlig planering.

3.3 KOMMUNALA INTRESSEN OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Nya ställningstaganden och underlag, brister i måluppfyllelse och förändrade förutsättningar.

Politisk majoritet vid valet 2022

Vid valet den 11 september 2022 fick Lomma kommun mindre ändringar i den politiska majoriteten. Valdeltagandet i kommunen var högst i landet när det gäller riksdagsvalet (89,1%) och i kommunvalet var deltagandet 91,2%. Den regerande majoriteten består av Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna med 25 av 45 mandat. Majoriteten har samma sammansättning som förra mandatperioden men minskade med ett mandat (M+1, L-1, C-1).

Nya mål för kommunen

Den 26 oktober 2023 fastställde Lomma kommun nya mål för det övergripande arbetet under perioden 2024-2027. De nya målen är:

- Lomma kommun är en nytänkande organisation med hög kompetens inom välfärdsuppdraget.
- Lomma kommun är det attraktiva valet för människor, företag och föreningar.
- Lomma kommun är i framkant inom miljö- och klimatarbetet.

Nya naturreservat

Den 2 december 2021 kungjordes beslut om bildande av två nya naturreservat i Lomma kommun, Kyrkfuret (gäller från 31/12 2021) och Augustenborg (trädde i kraft hösten 2022).

Sammanfattning 3.3 Kommunala intressen och förutsättningar

Kommunens intressen och ställningstaganden har inte förändrats i någon större omfattning sedan översiktsplanen antogs 2022. Översiktsplanen bedöms därför vara aktuell.

4 UPPFÖLJNING AV INNEHÅLL, ANVÄNDBARHET OCH TILLÄMPNING

Uppföljningen av översiktsplanen bygger på en enkät som tjänstepersoner, politiker och andra målgrupper har fyllt i för att beskriva användbarhet och tillämpning. Utvärderingen har sedan utförts av översiktsplanarkitekten i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen.

4.1 UPPFÖLJNING AV ÖVERSIKTSPLANENS INNEHÅLL

Översiktsplanen är ett omfattande dokument med cirka 250 sidor i pdf-versionen. Planen innehåller planförutsättningar, Mål och planstrategi, 145 ställningstaganden, själva planen med plankarta, beskrivningar av förändrad mark- och vattenanvändning, konsekvensbeskrivning och Länsstyrelsens granskningsyttrande. För att på ett tydligt sätt uppfylla de krav som ställs i plan- och bygglagen på översiktsplanen krävs det en omfattande beskrivning. För att göra materialet tillgängligt för politiker och allmänhet finns även en kortversion och en presentation i formatet storymap i webbmiljö med både kartor, bilder och text. Innehållet uppfyller de krav och önskemål som kan ställas på en översiktsplan.

4.2 UPPFÖLJNING AV ÖVERSIKTSPLANENS PRESENTATION

Översiktsplanen togs fram som en traditionell pdf-version först och omarbetades sedan till en webbaserad presentation i formatet Storymap med flikar för de olika kapitlen. Den digitala utvecklingen går nu snabbt inom fysisk planering och Boverket har tagit fram förslag på föreskrifter som innebär att från och med 1 maj 2024 inträder krav på digitala översiktsplaner som börjar gälla den 31 december 2026. I föreskrifterna regleras strukturen och benämningarna för de olika mark- och vattenanvändningarna som finns i översiktsplanen och detta kommer att innebära att kommande generationer översiktsplaner i kommunen behöver anpassas till föreskrifterna. Översiktsplanen skulle också bli mer användarvänlig om plankartan hade aktiva områdesmarkeringar med beskrivningar kopplade till dessa.

4.3 UTVÄRDERING AV ANVÄNDBARHET OCH TILLÄMPNING

Under våren 2023 skickade planavdelningen ut en enkät till berörda tjänstepersoner inom kommunens förvaltningar samt politiker i planledningsgruppen för att få en bild av hur översiktsplanen används och hur den kan bli mer användarvänlig. 22 tjänstepersoner och 2 politiker svarade på enkäten. Naturligt blir det de tjänstepersoner som mest arbetar med fysisk planering som oftast tittar på översiktsplanen. På Samhällsbyggnadsförvaltningen tittar nästan alla i dokumentet minst en gång i månaden. På övriga förvaltningar är det mer sällan. De två politiker som svarade på enkäten tittade ofta på dokumentet vilket troligen inte speglar hela planledningsgruppen.

2. Hur ofta tittar du i översiktsplanen för Lomma kommun 2020 (text, illustrationer eller plankarta)?

[Mer information](#)

 Insikter

● Aldrig	0
● Någon enstaka gång om året	2
● Någon gång i månaden	7
● Ofta (varje vecka)	5

Bild 5. Svaren från Samhällsbyggnadsförvaltningen (12 svar)

3. Vilken del av översiktsplanen tittar du oftast i?

[Mer information](#)

● Plankartan	9
● Mål och strategier	5
● Planförslaget	9
● Långsiktig utvecklingsstrategi	6
● Miljökonsekvensbeskrivningen	1
● Länsstyrelsens granskningsyttra...	2
● Övrigt	1

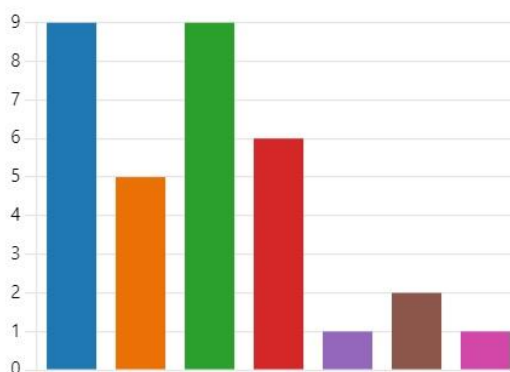

Bild 6. Svaren från Samhällsbyggnadsförvaltningen (12 svar)

De delar som flest tar del av är plankartan och planförslaget (textbeskrivning). Därefter kommer den långsiktiga utvecklingsstrategin samt mål och strategier för den fysiska planeringen. Huvuddelen av de svarande använder pdf versionen av översiktsplanen som omfattar hela dokumentet. Ett fåtal tittar i den digitala versionen eller har skrivit ut pdf-versionen. Övriga förvaltningar och politikerna upplevde att översiktsplanen gav en bra vägledning för mark- och vattenanvändning medan tjänstepersoner vid samhällsbyggnadsförvaltningen såg vissa brister eller avsaknaden av stöd i avvägningar. De områden som nämns angående inaktualitet är bland annat Trädgårdsstaden som har utmaningar kring risk och säkerhet, beskrivningar av Malmövägens verksamhetsområde och pågående arbete med sol- och vindkraft. Flertalet upplever dock att översiktsplanen fungerar som ett bra underlag för avvägningar kring mark- och vattenanvändning och de förbättringar som kan ske gäller bland annat tydlighet och visualisering av kartor samt ställningstaganden kring förtätning och framtida utveckling.

Sammanfattning av kapitel 4 innehåll, användbarhet och tillämpning

Den pågående digitaliseringen av översiktsplaner i Sverige kommer att innebära att översiktsplanen på sikt blir inaktuell och behöver uppdateras. Den nya förordning som Boverket skickat på remiss kring digitalisering av översiktsplanen beräknas börja gälla från 2026 och därmed ska nästa översiktsplan för kommunen tas fram enligt förordningen. Kunskapen om översiktsplanen behöver också öka i den kommunala verksamheten och bland allmänheten för att utnyttja dess hela kapacitet och stärka demokratin.

Bild 7. Lomma centrum. Fotograf Per Blomberg.

5 UTVÄRDERING AV INRIKTNING OCH UTVECKLING

Omvärlden förändras ständigt och alla översiktsplaner blir förr eller senare inaktuella. Översiktsplanen är ett politiskt strategiskt dokument som ska spegla den politiska majoritetens ambitioner, lagstiftning, trender och mål.

5.1 VIKTIGA STÄLLNINGSTAGANDEN FÖR INRIKTNING OCH UTVECKLING

Kommunen har i översiktsplanen gjort ett antal ställningstaganden som ska påverka utvecklingen i kommunen när det gäller mark- och vattenanvändning. Här ges en översiktlig beskrivning hur dessa förhåller sig till trender.

Mål och ställningstaganden

Översiktsplanen utgår från kommunens tre övergripande mål (antagna våren 2024):

- Lomma kommun är en nytänkande organisation med hög kompetens inom välfärdsuppdraget.
- Lomma kommun är det attraktiva valet för människor, företag och föreningar.
- Lomma kommun är i framkant inom miljö- och klimatarbetet.

I översiktsplanen finns även 145 ställningstaganden av olika karaktär, en del är mål, andra är riktlinjer eller strategier och många handlar om genomförande av målen. Flertalet ställningstaganden är svåra att följa upp och handlar om viljeinriktningen i den översiktliga planeringen. Alla ställningstagandena bedöms dock fortfarande vara aktuella.

Befolkningsutveckling och bostadsbyggande

Målet i översiktsplanen är att befolkningen ska växa med 1,5% och att det byggs 150 bostäder per år i kommunen. Minst 10% av dessa ska vara hyresrätter. Lomma kommun har en mycket ojämn åldersfördelning i kommunen i jämförelse med landet i övrigt med få invånare i åldern 20-39 år och få bostäder för mindre hushåll. Därför är ambitionen att skapa ett mer varierat bostadsutbud i framtiden.

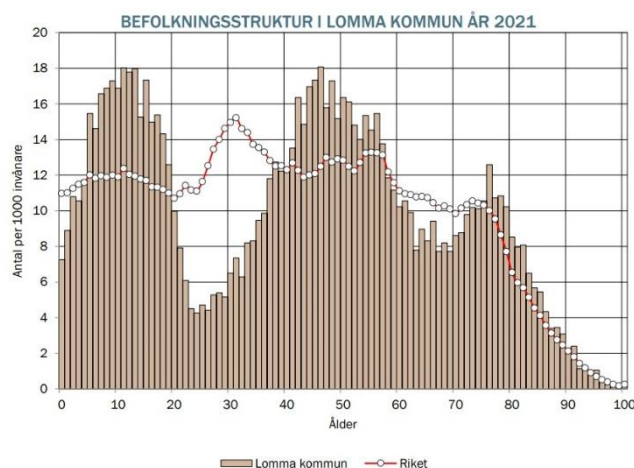

Bild 8. Befolkningsstruktur i Lomma kommun år 2021. Källa Lomma kommun 2023.

Statistik för befolkningsutveckling och bostadsbyggande visar att det varit svårt att nå upp till kommunens mål de senaste åren. År 2021 är det första året sedan 2003 som kommunen har en negativ befolkningsutveckling med 248 personer vilket höjdes till +164 år 2022. Bostadsbyggandet var lågt i förhållande till målen med 7 bostäder 2021 och 87 bostäder år 2022. Inga nya hyresbostäder färdigställdes under 2022. Kommunen jobbar intensivt för att öka planberedskapen och kunna nå målen för både befolkningsutveckling och bostadsbyggande.

Trafikplanering

Arbetet med de båda nya stationerna i Alnarp och Flädie löper på och innebär invigning i december 2027. Även planeringen av supercykelvägarna och detaljplanen för väg 913 söder om Flädie som ska gå i en ny sträckning för planskild korsning fortskrider enligt planen. Översiktsplanens beskrivning av framtida trafikinfrastruktur bedöms vara aktuell.

Verksamhetsområden

Intentionen i översiktsplanen är att skapa förutsättningar för en kunskapsintensiv och grön verksamhetsetablering i kommunen i samverkan med SLU Alnarp och Lunds universitet. Kommunen har i översiktsplanen skapat planberedskap för ett nytt verksamhetsområde mellan Malmövägen och Europaväg 6 och genom markförvärv har kommunen rådighet över marken. Kommunen har också tagit beslut om att ändra översiktsplanen för Alnarpsområdet som även i sitt ursprungliga utförande innefattar möjlighet till verksamhetsetablering och utveckling av campusområdet. En förstudie har inletts för att på sikt omföra delar av Norra Vinstorps verksamhetsområde till blandad stadsbebyggelse med främst bostäder enligt översiktsplanens intentioner. Översiktsplanens beskrivning av framtida verksamhetsutveckling bedöms vara aktuell.

..

Kommunal och privat service

En rad projekt pågår för att genomföra översiktsplanens intentioner när det gäller kommunal och privat service. Detaljplanen för kommunens nya kombinerade kommunhus och gymnasieskola är ute på granskning och tidsplanen hålls för att byggnaden ska kunna vara klara i slutet av 2026. Ett nytt kulturhus planeras i Bjärred i samband med det nya bostadsområdet Bjärreds Vångar. Planering pågår även för att utveckla och förnya Bjärehovsområdet i centrala Bjärred med skolbyggnader och idrottshallar. Ombyggnaden av Bjärreds centrum har slutförts under 2023. När planeringen av skyddsvallar och andra klimatanpassningsåtgärder kring Lomma centrum har fastställs kan detaljplanen för norra delen av Lomma centrum färdigställas och viktig kommunal och privat service utvecklas. När det gäller kommunal och privat service bedöms översiktsplanen vara aktuell.

Miljökonsekvensbeskrivningen

En översiktsplan innebär så stor påverkan på miljön att det krävs en miljökonsekvensbeskrivning. Vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla finns beskrivet i miljöbalken men det är upp till kommunen att utvidga beskrivningen till även sociala och ekonomiska konsekvenser om så önskas. Miljökonsekvensbeskrivningen jämför översiktsplanen med det som brukar kallas för noll-alternativet, det vill säga den äldre översiktsplanen. Det finns även krav i plan- och bygglagen om att pröva olika alternativa lokaliseringar av mark- och vattenanvändning och dessa bör även vara med i miljökonsekvensbeskrivningen. Miljökonsekvensbeskrivningen tar upp olika miljörelaterade konsekvenser av översiktsplanen och bedöms fortfarande vara aktuell.

5.2 UPPFÖLJNING AV TRENDER OCH MÅLKONFLIKTER

Den största utmaningen i den översiktliga planeringen är avvägningar mellan alla anspråk på mark- och vattenanvändning och hur dessa görs på ett långsiktigt hållbart sätt. Bland annat finns motsättningar mellan livsmedelsproduktion på jordbruksmark och behov av bostadsbyggande, verksamhetsutveckling, trafikinfrastruktur, energiproduktion, vattenrening, bevarande av biologisk mångfald och kulturmiljövärden. För att kunna göra bra avvägningar behövs uppföljning av trender och belysning av målkonflikter för att kunna justera tidigare åtgärder och strategier.

En åldrande befolkning

Befolkningen i kommunen blir allt äldre och därmed proportionerligt färre i arbetsför ålder som bidrar till skatteintäkter för kommunal, regional och statlig verksamhet och service. Med fler äldre blir också behovet av vård högt vilket påverkar den kommunala ekonomin. De höga bostadspriserna i Lomma kommun gör det svårt för barnfamiljer att få råd att flytta hit och därmed jämna ut ålderspyramiden. Kommunen har också en utmaning i att locka personal till serviceyrken som inom äldreomsorgen på grund av de höga bostadspriserna i kommunen.

Befolkningsutveckling

Kommunens befolkning beräknas öka med 1,5 % per år under planperioden vilket ställer krav på bostadsbyggande, allmän platsmark, utveckling av skola, vård och annan service. Trenden i sydvästra Skåne är 1% befolkningsökning under kommande år (Region Skånes prognos 2022). Lomma är en attraktiv kommun för bosättning och motiverar en högre befolkningsutveckling än genomsnittet i regionen. En rad begränsningar finns för fortsatt bostadsbyggande med riksintressen, värdefull jordbruksmark, översvämningsrisk och ekonomisk konjunktur. Hur väl kommunen når sina mål för

befolkningsutveckling behöver följas upp regelbundet. Befolkningsutvecklingen och bostadsbyggandet har inte nått upp till de fastställda målen de senaste åren.

Folkhälsosituationen

Lomma kommun har en förhållandevis bra folkhälsosituation men variationerna är stora inom befolkningen. Stillasittande är en ökande trend som påverkar folkhälsan negativt. Ambitionen i översiktsplanen är att öka andelen som cyklar och går inom kommunen samtidigt som möjligheterna till friluftsliv och rekreation uppmuntras. Med fler invånare blir dock trycket på befintliga grönområden större och därmed slitage och störning.

Begränsad jordbruksmark

Kommunen har 3200 hektar aktivt brukad jordbruksmark som är betydelsefull för framställning av mat, råvaror, energi och kolbindning med mera. Översiktsplanen innebär att arealen jordbruksmark minskar med cirka 123 hektar. Av dessa är 66 ha bebyggelse (hälften bostäder och hälften verksamhetsområde) och 67 ha grönytor. På en global nivå minskar jordbruksmarken samtidigt som jordens befolkning ökar kraftigt. Fortsatt exploatering av jordbruksmark i kommunen är en målkonflikt som behöver beaktas noga under kommande år.

Svårnådda klimatmål

IPPC, som arbetar på uppdrag av FN och består av den samlade forskningskompetens kring klimatfrågor, bedömer att stora förändringar krävs för att nå Parisavtalets 1,5-gradersmål till 2030. Byggsektorn står för en stor del av klimatpåverkan (20%) och med en hög utbyggnadstakt på bostadsbyggandet under planperioden blir det en utmaning att samtidigt nå klimatmålen om inte mobilitet och konsumtion minskar kraftigt. En nyproducerad bostad medför kondioxidkvivalenter motsvarande 160-350 kg per kvadratmeter (medelvärde 265 kg per kvadratmeter enligt Boverket 2023). Detta motsvarar genomsnittligt utsläpp från driftfasen under 50 år. Transporter och mobilitet står för en ännu större del av klimatpåverkan (ca 40%) men här är det svårare för kommunen att påverka utvecklingen mer än genom att skapa förutsättningar för fossilfri mobilitet och närhet mellan bostad, arbete, skola, handel, service och fritid.

Utarmning av biologisk mångfald

Rationellt jord- och skogsbruk samt fiske och jakt har påverkat den biologiska mångfalden negativt under flera hundra år. Dessutom har tätortsexpansion, teknisk- och trafikinfrastruktur ytterligare påverkat den biologiska mångfalden negativt. För att motverka den negativa trenden inrättas naturreservat och genomförs kompensationsåtgärder vid exploatering. Situationen för den biologiska mångfalden är dock fortsatt mycket kritisk. Enligt FN:s konvention om biologisk mångfald COP15 är målet att 30% av land- och vattenmiljöer på sikt måste skyddas. Totalt fanns vid årsskiftet 2022/23 16 naturreservat i Lomma kommun, varav 14 är kommunala. I slutet av 2022 hade landytan av skyddad mark (244,6 ha) ökat knappt 73 % sedan 2012, och den utgör idag 4,4 % av kommunens landyta. Den totala skyddade marina miljön har ökat från 296 ha år 2012 till 822 ha och den utgör idag 23,5 % av kommunens havsområde. För den totala kommunytan, innebär detta att 11,8% är skyddad i slutet av år 2022. I kommunens vattendrag har den senaste tolvårsperioden halterna av fosfor varit 23 % lägre och av kväve 30 % lägre än föregående tolvårsperiod, där de nya våtmarkerna är en bidragande orsak till denna nedgång. Trots de positiva trenderna är det lång väg kvar till god bevarandestatus för biologisk mångfald och viktiga ekosystemtjänster i kommunen.

Sammanfattning kapitel 5 utvärdering

Översiktsplanens ställningstaganden bedöms fortfarande vara aktuella och kommunen kommer fortsatt att bevaka trender och målkonflikter för eventuella justeringar i framtiden. Eftersom uppföljningen av viktiga ställningstaganden i översiktsplanen idag är bristfällig behöver fler nyckeltal tas fram och följas upp.

Bild 9. Alnarpsområde i södra delen av Lomma kommun. Drönarfoto Per Blomberg 2023.01.23. Spridningstillstånd LM2023/004174

6 FORTSATT ARBETE OCH GENOMFÖRANDE AV ÖP 2020

Lomma kommun bedömer att översiktsplanen 2020 är aktuell men att det finns några områden där kommunen behöver göra ändringar och ta fram underlag för att få en samsyn med Länsstyrelsens tolkning av riksintressen och för genomförande av översiktsplanens intentioner.

6.1 FORTSATT ÖVERSIKTSPLANEARBETE

Här ges en sammanfattning av hur kommunen avser att arbeta med översiktlig planering under planperioden fram till 2030. Senast i september 2028 måste kommunen göra en ny utvärdering i form av planeringsstrategi eller en ny antagen översiktsplan enligt Plan och bygglagen. Lomma kommun ligger i sydvästra Skåne som är intensivt utnyttjad för odling samtidigt som trycket från samhällsutveckling i form av trafikinfrastruktur, energiförsörjning, bebyggelse, verksamhetsområden, hamnar, rekreation och handelsområden är mycket stort. Stora delar av kommunen berörs av riksintressen och planeringsprocessen blir därför omfattande för att hantera de många olika markanspråken. Hushållning med åkermark, risk för översvämning och havshöjning samt olika restriktioner gör att det framöver kommer att bli svårt att utveckla bebyggelse utanför befintliga tätorter. Förtätningsprojekt är alltid mer tidskrävande än omvandling av åker- eller naturmark. I

Länsstyrelsens granskningsyttrande för ÖP 2020 framförs att inom två områden är risken stor att riksintressen påverkas påtagligt negativt. Det gäller för riksintresset kulturmiljö i Alnarp där kommunen beslutat göra en ändring av översiktsplanen och för Bjärreds vångar där detaljplaneprocessen förtydligar hur riksintresset kustzon inte ska påverkas påtagligt negativt. Det nya stationsläget i Flädie är mycket strategiskt för framtida tätortsutveckling men har inte behandlats i översiktsplanen. Därför finns anledning att påbörja arbetet med en geografisk ändring för att skapa planberedskap för framtida utveckling. Även en tematisk ändring är aktuell inom energiområdet då mycket händer inom detta område just nu.

Geografisk ändring av översiktsplanen för Alnarps campusområde (pågående arbete)

Kommunstyrelsen i Lomma kommun beslutade i juni 2022 att göra en ändring av översiktsplanen för Alnarpsområdet (även kallat fördjupad översiktsplan FÖP). Syftet är att hitta ett förslag för att utveckla campusområdet med mer bostäder, verksamheter och service samt stärka utbildning och forskning samtidigt som riksintressena kulturmiljövård och kustzon inte påverkas negativt. Här krävs ett nära samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet och Akademiska hus samt Länsstyrelsen i Skåne. För att kunna påbörja byggnation krävs detaljplan och den processen blir troligen komplicerad med många underlag för att belysa hänsynsaspekter och styra utformning och genomförande utan en aktuell översiktsplan för det geografiska området. Stationen i Alnarp planeras öppnas i december 2027.

Geografisk ändring av översiktsplanen för Flädie stationssamhälle

Under mandatperioden bör kommunen påbörja arbetet med en ändring av översiktsplanen för Flädie stationssamhälle eller inleda med en förstudie för framtida revidering av den kommunövergripande översiktsplanen. Stationen i Flädie öppnar i december 2027 och får ett strategiskt läge för bostäder, verksamheter och samhällsfunktioner. Samtidigt ligger stationen inom riksintresset kustzon och på värdefull jordbruksmark som behöver beaktas.

6.2 ANDRA UNDERLAG OCH STÄLLNINGSTAGANDEN I DEN ÖVERSIKTLIGA PLANERINGEN

Förtättningsmöjligheter i Lomma och Bjärred

Översiktsplanen har markerat Lomma och Bjärreds tätorter som förtättningsområde där möjligheterna till kompletterande bebyggelse ska prövas. Bjärehovsförstudien som togs fram och godkändes under 2024 är ett exempel på en avgränsad studie av förtättningsmöjligheter i centrala Bjärred. Även underlagen för centrumutvecklingen i Lomma tätort behöver uppdateras. För att finna ytterligare förtättningsmöjligheter har ett arbete inletts med analyser av möjliga platser för förtätning samt platsutveckling av allmän platsmark. En samlad och konkret förtättningsstrategi skulle underlätta genomförandet av översiktsplanens ambitioner inom detta område.

Förstudie för omvandling av Norra Vinstorps verksamhetsområde

Översiktsplanen har som ambition att verksamhetsområdet Norra Vinstorp i Lomma tätorts norr del på sikt ska omvandlas till blandstad med i huvudsak bostäder. Området ligger centralt i tätorten med närhet till station och service. Eftersom det blir allt svårare att fortsätta utbyggnad av tätorterna på åkermark blir omvandling av verksamhetsområdet mycket viktigt för att skapa fler bostäder. En förstudie har inletts och ska presentera förslag på hur den fortsatta processen kan läggas upp. Många verksamheter kan troligen vara kvar inom området medan andra kanske kan erbjudas annan plats bland annat inom Malmövägens nya verksamhetsområden. Omvandlingen kommer att ske etappvis och troligen ta 20-30 år samt ske i nära samverkan med fastighetsägare och verksamhetsutövare.

Klimatanpassning Kustzon

Flera av de planerade utbyggnadsområdena är beroende av att kommunen får ställningstaganden, planberedskap och finansiering av klimatanpassnings- och skyddsåtgärder. Projektet Klimatanpassning Kustzon syftar till att presentera en helhetsbild och åtgärdsplan för hela kommunens riskutsatta områden. Detta arbete är påbörjat men är komplicerat och omfattar en mycket lång tidshorisont. När genomförandet är beslutat kan detaljplaner för de aktuella områdena antas även om åtgärder eller skydd ännu inte är på plats.

Vind och solbrukspolicy

Utvecklingen går snabbt för energiomställningen till vind- och solbruk och kommunen behöver uppdatera sitt underlag för dessa verksamheter. Både vind- och solbruk kräver mark- och vattenområden för energiutvinning och den påbörjade utredningen ger underlag för var placering är mest lämplig. I samklang med det pågående arbetet för en ny energi- och klimatplan kan sedan en vind- och solbrukspolicy tas fram för att utveckla och revidera kommunens ställningstagande på området.

Övriga underlag för den fysiska planeringen

En rad strategiska dokument behöver uppdateras eller tas fram för att ge bra underlag för den fortsatta översiktsplaneringen. Kommunen har ett kulturmiljöprogram från 2005 som behöver kompletteras utifrån dagens förutsättningar och kunskapsunderlag. Det finns även ett behov av en kommunal arkitekturpolicy för att säkerställa kvaliteten på nya byggnader och allmänna platser. Naturmiljöprogrammet antogs 2018 och Kustzonsprogram antogs 2019 och behöver uppdateras om några år. Klimat- och energiplanen sträcker sig över perioden 2021-2025 och behöver uppdateras under planperioden. Vattentjänstplan är ett nytt strategiskt dokument som varje kommun ska ta fram med början den 31 december 2023 (lagen trädde i kraft den 1/1 2023). En övergripande strategi för hur parkmarken i kommunen ska utvecklas saknas idag.

Kommunen saknar idag en övergripande mobilitetsplanering som både tar hänsyn till trafiktekniska frågor och de utmaningar som framtida omställning av fordonsparken och nya tekniska innovationer för med sig.

6.3 GENOMFÖRANDE AV ÖVERSIKTSPLANEN

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men ger riktlinjer för den följande planprocessen, säkerställande av allmänna intressen och bedömningar som görs av andra aktörer. För att ge möjligheter till förändrad markanvändning kan kommunen ta fram detaljplaner för lite större omvandlingar och ge bygglov vid mindre förändringar. Vid större omvandlingsprojekt med flera detaljplaner brukar först ett detaljplaneprogram tas fram för att belysa de samlade planförutsättningarna och ge en samlad vision för den kommande detaljplaneringen. Kommunen har även möjlighet att ta fram områdesbestämmelser för ett specifikt område och detta sker främst för att reglera olika lovgivningar i bevarandesyfte.

Detaljplanearbete pågår för verksamhetsområdet vid Malmövägen och för Bjärreds vångar och Borgeby ängar, två områden i norra kommundelen där större delen av kommunens bostadsutbyggnad kommer att ske under planeringsperioden. För några viktiga utvecklingsområden i översiktsplan 2020 har arbetet stannat upp, t ex för Trädgårdsstaden, Alnarpsområdet och Lomma centrum norr, på grund av översvämningsrisk, riksintressen och markföreningar. För att kunna nå kommunens mål för

bostadsbyggande är det viktigt att planprocessen för Norr Vinstorp, Alnarp och Flädie stationsområde kommer vidare så att planberedskap på längre sikt kan säkerställas.

Markförvärv och avtal är en viktig del av genomförandet av översiktsplanen bland annat för de åtgärder som är utpekade i riktlinjer för bostadsförsörjning.

Ytterst är det den allmänna konjunkturen och kommunens ekonomi som avgör hur genomförandet av översiktsplanen går. Kommunen äger inte speciellt mycket mark och är beroende av att fastighetsägare och fastighetsutvecklare tar initiativ.

6.4 RUTIN FÖR FRAMTAGANDE AV PLANERINGSSTRATEGI

Kommunen är skyldig att ta fram en planeringsstrategi under första halvan av varje mandatperiod om inte en ny översiktsplan antas under samma period. För att underlätta det löpande översiktsplanearbetet är det lämpligt att arbeta utifrån gemensamma rutiner för framtagande av planeringsstrategier och översiktsplaner.

1. Årlig uppföljning av statistik med nyckeltal för den översiktliga planeringen
Här finns behov av att ta fram mer statistik och nyckeltal för att bättre kunna följa upp den översiktliga planeringen. Detta bör ske samordnat inom den kommunala verksamheten för att hushålla med resurser.
2. Beslut om framtagande av planeringsstrategin i början av varje mandatperiod
I början av varje mandatperiod behöver kommunstyrelsen ge Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en planeringsstrategi.
3. Utvärdering av fler nyckeltal varje mandatperiod.
 - a. Bostadsbyggande och miljökonsekvenser har nyckeltal för uppföljning men för många andra allmänna intressen saknas bra nyckeltal.
4. Aktualitetsprövning av översiktsplanen utifrån mål, riktlinjer, strategier, planeringsunderlag.
 - a. Utförs av planavdelningen på samhällsbyggnadsförvaltningen i samverkan med övriga kommunala organisation.
5. Förslag på fortsatt arbetet med översiktlig planering.
 - a. Samhällsbyggnadsnämnden i samarbete med kommunstyrelsen tar fram förslag till fortsatt arbete med översiktlig planering som beslutas av kommunfullmäktige i planeringsstrategin.
6. Antagande av planeringsstrategin innan halvtid i mandatperioden. Varannan eller var tredje mandatperiod är det lämpligt att revidera översiktsplanen och om den antas under första halvan av mandatperioden behöver inte en planeringsstrategi antas.
 - a. Kommunfullmäktige tar beslut om planeringsstrategins och översiktsplanens antagande.

7 BILAGOR

KS § 31/2023-02-15 Beslut om uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden om att upprätta förslag till planeringsstrategi för Lomma kommun

SBN § 56 2023-10-09 Planeringsstrategi internt samråd

KFN § 88/2023-12-11 Yttrande avseende samråd om förslag till planeringsstrategi 2024

BUN § 93 2023-12-12 Yttrande avseende samråd om förslag till planeringsstrategi 2024

KS § 6/2024-01-24 Beslut om yttrande avseende planeringsstrategi för Lomma kommun 2024